

Nå må Miljøvern- departementet få styre litt!

Rasmus Hansson, generalsekretær, WWF-Norge og Rasmus Reinvang, EU-rådgiver i WWF-Norge

Hvis tapet av arter i Norge skal stanses, er en sammenhengende og sektorovergripende innsats nødvendig. Vanddirektivet er nettopp tenkt som et slikt verktøy.

Hvis tapet av arter i Norge skal stanses, er en sammenhengende og sektorovergripende innsats nødvendig. Vanddirektivet er nettopp tenkt som et slikt verktøy.

EUs omfattende direktiv for ferskvann, det såkalte vanddirektivet (2000/60/EF), skal etter planen innføres i Norge innen 23. desember. Vanddirektivet er et miljødirektiv, men regjeringen har nå brukt åtte måneder på å overveie om ansvaret for direktivet skal legges til Miljøverndepartementet eller Olje- og energidepartementet. Beslutningen må nå snart treffes, og avgjørelsen kan få stor betydning for dyre- og plantelivet i Norge i fremtiden.

Vanddirektivet er stort og komplisert – og viktig. Direktivet legger føringene for forvaltningen av ferskvann i Norge i flere tiår fremover. Vanddirektivet er et meget ambisiøst miljødirektiv. Målet er at alt ferskvann (inkludert grunnvann og kystvann) innen 2016 skal ha tilnærmet naturlig tilstand når det gjelder vannløp og vannmengde, kvalitet og økologi.

Tilnærmet naturlig økologisk tilstand betyr at leveforholdene for alle dyr og planter som lever i eller er knyttet til ferskvann, skal være slik de ville ha vært hvis ikke menneskelig aktivitet hadde påvirket vannforekomsten!

Viktig direktiv

Direktivet åpner for unntak hvor det er praktisk umulig å leve opp til de ambisiøse miljømålene, men det skal begrunnes i hvert tilfelle. Intensjonen i direktivet er helt klar: Vanddirektivet skal sikre en helhetlig og miljømessig forsvarlig forvaltning av våre unike ferskvannsressurser.

Direktivet er basert på helhetlig forvaltning av nedbørsfelt. Dette er nytt i Norge, hvor vannforvaltningen i dag er spredt ut over en rekke departementer og direktorater. En mer helhetlig tankegang omkring vann vil være til stor fordel for økosystemer som i dag ofte skvises i en fragmentert vannforvaltning uten overgripende miljømål.

Direktivet er kort sagt en god nyhet for all natur knyttet til ferskvann; for den truede villaksen, for kvikksølvforurenset fisk som gjedde, abbor, ørret og røye, for de resterende 5000 artene vi kjenner i norsk ferskvann (av hvilke kun 1 prosent er fisk!), for de 700 til 900 innsjøene som er sterkt utsatt for fosfor og/eller nitrogenutslipp, for ikke å snakke om de prektige vassdrag og fossefall som enda ikke har blitt bygd ut til kraftformål. Det er dette som gjør direktivet viktig.

Ansvarsplassering har ofte stor betydning for prioritering og resultater. Innenfor rammene av direktivet kan Norge gå to vidt forskjellige veier: Vi kan utnytte mulighetene for å bli unntatt for direktivets miljømål maksimalt. Da vil direktivet gjøre liten miljøforskjell. Eller Norge kan ta miljøintensjonene i direktivet alvorlig og genuint forsøke å realisere målene innenfor

rammene av det mulige. Hvis Norge gjør det siste, blir direktivet et av våre viktigste miljøverktøy for fremtiden.

Vann er miljø

Olje- og energidepartementet forvalter i dag vannressursloven og har lang erfaring med vannforvaltning. Direktivet legger opp til en stor grad av samarbeid mellom berørte departementer og etater, og den store vannkompetansen i Olje- og energidepartementet er viktig for gjennomføringen av direktivet.

WWF mener likevel at det er flere grunner til at Miljøverndepartementet bør ha hovedansvaret. Vanndirektivet krever en sektorovergripende tilnærming til vannforvaltning med særlig fokus på økologiske faktorer. Direktivet fokuserer på å begrense forurensing og påvirkninger av vannmiljøet. Det er Miljøverndepartementet som først og fremst sitter inne med denne kompetansen. Direktivet skal videre beskytte og forbedre vannforekomster uavhengig av brukerinteresser, noe som krever en sektorovergripende tilnærming lik den Miljøverndepartementet har på miljøområdet.

Vanndirektivet er et miljødirektiv. Spania har tidligere forfektet at direktivet vedrører vannressursforvaltning og ikke miljø som sådan. EF-domstolen gjorde det imidlertid i 2001 klart at en slik tolkning ikke er riktig, da direktivet er begrunnet i miljøparagrafene i Traktaten.

Avgjørende veivalg

I et langsiktig perspektiv er det viktig at ansvaret for direktivet legges hos Miljøverndepartementet. Olje- og energidepartementet har under Steensnæs gjort et godt arbeid med vannforvaltning. Men det knytter seg en usikkerhet til i hvilken grad fremtidige olje- og energiministre vil tolke direktivet som et ressursforvaltningsdirektiv. Hvis direktivet legges under Miljøverndepartementet er dette satt på plass en gang for alle.

Regjeringens valg av "vannminister" bør for øvrig tas i lys av regjeringens egen målsetting uttrykt i Rikets Miljøtilstand av i år: Tapet av biologisk mangfold i Norge skal stanses innen 2010. Det foregår nå en rekke prosesser av avgjørende betydning for dyre- og plantelivet i Norge. Utarbeiding av forslag til ny biomangfoldlov, skoglov og havressurslov er blant de viktigste. Hvis tapet av arter i Norge skal stanses, er en sammenhengende og sektorovergripende innsats nødvendig.

Vanndirektivet er nettopp tenkt som et slikt verktøy. Hvis Bondevik legger vanndirektivet under Miljøverndepartementet, signaleres det klart at regjeringen mener alvor med sin målsetting og at man ikke vil la intensjonene fortape seg i fragmenterte handlingsplaner og lovgiving uten et overordnet felles fokus.